

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ 165-РІЧЧЮ ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЗООВЕТЕРИНАРНОЇ АКАДЕМІЇ

Головний корпус

КОРПУС №5

Гуртожиток №1

УДК 378.1(091)

165 РОКІВ СТАБІЛЬНОСТІ

Д. Барановський, ректор ХДЗВА

У спектрі складного і важливого історичного періоду, коли змагаються за нове життя соціально-економічні формації, коли стрімко змінюється наша ментальність і погляди на об'єктивний світ, коли відчутний і не зовсім зрозумілий динамізм освітніх і наукових питань – досить стабільно, уже впродовж 165 років, демонструє свою функціональну діяльність аграрний вищий навчальний заклад, ім'я якого – Харківська державна зооветеринарна академія.

Наш вищий навчальний заклад здійснює підготовку фахівців, які реалізують свої професійні здібності в аграрному секторі економіки України та багатьох країн світу. Наші випускники створюють продовольчу безпеку людству. Тому ці компетентності нашої освітньої діяльності і є нашою гордістю і місією в життєіснуванні людини.

Батьками нашого навчального закладу є Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна та Харківський національний медичний університет. Історичним джерелом є 1805 рік, коли професором Федором Васильовичем Пільгером в Харківському університеті на відділенні лікарських і медичних наук була створена **кафедра художнього лікування**.

У 1839 році завдяки енергії і наполегливості професора Карла Флоріановича Вишневського була створена ветеринарна школа, яка існувала до 1851 року, а потім була реформована в Харківське ветеринарне училище першого розряду, тобто вищий навчальний заклад. З цього часу і йде відлік наших літ, як окремого, самостійного навчального закладу.

Першим директором училища став професор Наполеон Дем'янович Галицький.

У 1873 році ветеринарне училище було реформовано у Харківський ветеринарний інститут, який самостійно існував до 1960 року. Інститут був розміщений у приміщенні будинку, що знаходиться у сьогодиньньому центрі міста Харків. Ми не претендуємо на історичну майнову справедливість, ми констатуємо факт і розвиваємося далі в нових реаліях і на інших територіях.

ях.

У 1847 році на цій святій Лозовеньківській землі в сипучих пісках створюється Південно-Західна ферма, як навчальний заклад. Мета створення - підготовка з числа сільських дітей управителів для приватних землекористувачів. Навчальний заклад було урочисто відкрито 30 січня 1851 року. Історичний збіг років заснування та спільна доля цих навчальних закладів сталася в 1960 році.

Ферма в 1854 році трансформувалася в землеробне училище, в 1970 році - у вище сільськогосподарське училище зі строком навчання 5,5 років і одного року практики.

Визначну роль у розвитку навчального закладу відіграв Олександр Андрійович Колесов, що розробив науковий метод посадки саджанців сосни на піщаних ґрунтах під «садильний меч» власної конструкції, який і донині використовується в лісовій справі як «меч Колесова». Це він організував та разом з учнями школи осушив болото, побудував навчальні приміщення та створив рукотворний оазис - Лозовенківський гай.

А паралельно у ветеринарному інституті під керівництвом Аркадія Олександровича Раєвського створюється гігієнічна лабораторія та бактеріологічна станція, які були зразковими на той час, як наукові установи.

Суттєвий вклад у розвиток терапевтичної та хірургічної клінік зробив професор Олександр Петрович Остапенко. Він є засновником кафедри патологічної анатомії.

Професор Григорій Йосипович Гумілевський був директором, розбудовником інституту, як матеріальної бази, так і гістологічних досліджень.

В 1914 році інституту було **присвоєно почесне, на той час, звання «імператорський»**.

Великий вклад у розвиток практичної ветеринарії вніс директор, професор Олександр Васильович Дедюлін, який заснував Український НДІ експериментальної ветеринарії та був організатором холодильної справи України.

В 1886 році на теренах Лозовенківської землі в училищі відкриваються бонітерські курси. Тут працює Павло Миколайович Кулешов, випускник ветеринарного інституту, який є визнаним класиком зоотехнічної науки.

Яскравою сторінкою історії Харківського землеробного училища була підготовка фахівців, які в майбутньому стали

видатними вченими, винахідниками, відомими діячами української і російської культури. Це академіки Михайло Федорович Іванов, Андрій Петрович Редькін, Михайло Іудович Дьяков, Василь Степанович Пустовой. Винахідники Володимир Іванович Ломакін, письменник і драматург Костянтин Андрійович Тренюв, український поет Олександр Іванович Олесь (Кандиба), письменник-драматург Яків Андрійович Мамонтов, письменники Олекса Андрійович Слісаренко та Гнат Васильович Михайличенко.

Пороги наших навчальних закладів переступали і працювали в студентських аудиторіях слава і гордість академії, **лауреати Нобелівських премій**, почесні члени Харківського ветеринарного інституту **Іван Петрович Павлов і Ілля Ілліч Мечніков**.

Тут працював видатний український письменник, фольклорист, етнограф, музикант і перший президент України Гнат Мартинович Хоткевич.

В складні довоєнні і післявоєнні роки зоотехнічним інститутом керував випускник 1932 року **Володимир Володимирович Мацкевич**, кращий міністр сільського господарства, політик, дипломат, якому щойно відкрили меморіальну дошку.

В 1960 році вищі навчальні заклади - Харківський ветеринарний інститут і Харківський зоотехнічний інститут були об'єднані з утворенням нового зооветеринарного інституту. Таким чином, вже більше півстоліття колишні два окремі виші під одним дахом. Але дух певної біполярності відчутний ще і сьогодні. Це посил тим новаторам, які намагаються поєднувати непоєднуване. Не всяке об'єднання є доцільним та ефективним. Тільки дякуючи мудрим керівникам, які очолювали інститут, ця біполярність не набула гострих протиріч.

Першим ректором зооветеринарного інституту став директор зоотехнічного інституту Мусій Іванович Книга. Це був організатор високого ґатунку, який суттєво зміцнив матеріальну базу навчального закладу.

Вагомий внесок у розбудову навчального закладу зробили ректори - Іван Олексійович Калашник, Григорій Олександрович Богданов, Іван Францович Храбустовський, Євген Петрович Наймитенко, Микола Іванович Карташов.

Важливу роль у сучасному розвитку навчального закладу, зміни назви на академію, збільшення профільності належить

Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини

академіку НААН України Валерію Олексійовичу Головку, який упродовж 15 років очолював наш колектив.

165-річну хронологію всіх подій і людей важко перерахувати. Дуже багато імен і заслуг всіх тих, хто був дійсним патріотом свого фаху, свого навчального закладу і свого народу, для кого працював, здійснював трудові, наукові і освітні подвиги.

Ми пишаємося нашими випускниками, героями війни і трудового фронту. Це Степан Трохимович Крамар - герой війни, Олександр Андрійович Кудревич, Микола Миколайович Лисий, Віталій Якович Опришко, Іван Михайлович Остапенко, Іван Юхимович Руденко, Михайло Павлович Савченко, Леонід Захарович Шабинський, Лідія Іванівна Шевченко.

Гордістю нашої академії є лауреати державних премій, заслужені діячі науки і техніки, заслужені працівники освіти, заслужені працівники сільського господарства, заслужені зоотехніки і ветеринарні лікарі.

Наші випускники ставали академіками та членами-кореспондентами НААН України та інших академій. Серед них Анатолій Миколайович Головка, Валерій Олексійович Головка, Віктор Миколайович Кандиба, Олексій Михайлович Маменко, Борис Тимофійович Стегній, Микола Іванович Карташов та інші.

Багато випускників стали відомими державними діячами. Серед них Володимир Володимирович Мацкевич — міністр, Марк Сидорович Співак - міністр, Петро Іванович Вербицький - директор департаменту ветеринарної медицини, заступник міністра.

Висловлюємо шану 12 директорам ветеринарного інституту. Дякуємо 25 директорам землеробного училища і зоотехнічного інституту, 7 ректорам зооветеринарного інституту і зооветеринарної академії, які успішно поєднували наукову, освітню і організаційну роботу на благо своєї alma-mater.

Сьогодні в ХДЗВА сформувалася і успішно продовжується діяльність 17 наукових шкіл, засновниками яких стали відомі вчені, професори, випускники нашого навчального закладу: вісім основних шкіл на факультеті ветеринарної медицини і дев'ять шкіл на факультеті технології тваринництва та менеджменту.

Дуже вдячні живим легендам нашої академії, професорам,

академікам, досвідченим доцентам, перспективним асистентам, аспірантам, які сьогодні на своїх робочих місцях виконують свої професійні обов'язки. Це професори ХДЗВА Олексій Михайлович Маменко, Микола Васильович Чорний, Валерій Олексійович Головка, Юрій Олександрович Приходько, Віктор Миколайович Кандиба, Віктор Іванович Гноєвий, Анатолій Михайлович Хохлов, Геннадій Федорович Жегунов, Віктор Павлович Кошовий, Василь Григорович Прудніков, молоді і перспективні доктори наук Валентина Іванівна Корнієнко, Ірина Олексіївна Жукова, Ігор Вікторович Гноєвий, Іван Володимирович Яценко.

Особлива вдячність нашим співробітникам старшого покоління, які віддають свою енергію і талант на благо розвитку нашої академії - це наші заслужені пенсіонери - колишні декани Леонід Іванович Юрченко, Микола Іванович Машкін, Борис Максимович Кузьмін, Борис Федорович Галат, Юрій Федорович Прохватулов, Леонід Миколайович Іванов, родина Штихів – Василь Юхимович і Олександра Сергіївна, яких особливо поважали студенти, Василь Іванович Симоненко, Валентина Степанівна Бирка та багато інших. Всі вони заслуговують високої подяки...

А найвища вдячність нашим студентам за правильний вибір професії. За всі роки навчальний заклад підготував понад 40 тисяч випускників. Всі вони чесно віддавали себе професійній справі, вирощували і лікували домашніх і сільськогосподарських тварин. Сумлінно працювали і працюють на тваринницьких фермах, птахофабриках, у племінних і переробних підприємствах. Більше 80 країн світу делегували своїх громадян навчатися до нашого навчального закладу. Тому весь світ і знає про Лозовенківську землю, славний Дергачівський район, Харківську державну зооветеринарну академію, якій виповнилося 165 років, і яка стабільною ходою, через тернисті шляхи та чари впевнено йде вперед.